

Z Á P I S N I C A

zo zasadania Slovenského národného komitétu historikov z 13. februára 2013

Prítomní: B. Ferenčuhová, K. Hradská, P. Švorc, Š. Šutaj, L. Harbuľová, S. Michálek, M. Čaplovič,

Nepřítomní: R. Holec, R. Kožiak, D. Segeš

Hostia: I. Kamenec, M. Zemko, D. Kodajová, E. Ivaničková, S. Mičev, M. Gajdoš

Program:

1. Informácia o Valnom zhromaždení CISH v Budapešti v septembri 2012 a o stave príprav Svetového kongresu historických vied v Jinane
2. Činnosť dvojstranných a viacstranných komisií historikov

K bodu 1:

Predsedníčka SNKH B. Ferenčuhová privítala všetkých prítomných a skonštatovala, že všetci členovia SNKH dostali zápisnicu so Stanovami SNKH, ktoré taktiež zaslala na Predsedníctvo SAV. Pripomenula taktiež, že všetky správy o činnosti SNKH sú k dispozícii na webovej stránke. Prítomným prečítala výňatky zo správy o činnosti za roky 2011-2012.

Predsedníčka SNKH oboznámila prítomných členov komitétu o Valnom zhromaždení CISH v dňoch 6.-8. septembra 2012 v Budapešti spojenom s vedeckou konferenciou. Na programe zhromaždenia bola správa o hospodárení CISH, perspektívy CISH v rokoch 2012-2020, predstavenie nominačnej komisie do volieb byra CISH v roku 2015 na XXII. Svetovom kongrese historických vied v Jinane, správa podkomisie, poverenej výborom tém na tento kongres a napokon hlasovanie o definitívne prijatých témach. Medzi definitívne schválenými témami je aj návrh SNKH, ktorý bude spoluorganizátorom panelu venovaného Viedenskému kongresu 1815.

V rámci tohto bodu sa SNKH venoval príprave svetového kongresu historikov a slovenskej účasti na tomto kongrese. Medzi témami, ktoré CISH schválil je aj téma Nový poriadok pre starý svet?, ktorej iniciátorom je SNKH. (V angličtine: New Order for the Old World? The Congress of Vienna 1815 in a global perspective.) Predsedníčka SNKH nastolila otázku, či a za akých podmienok sa SNKH má uchádzať o spoluorganizovanie panelu o Viedenskom kongrese. Dr.Šutaj zareagoval, že treba zvážiť, aký má význam a zmysel skutočnosť, že by sme boli spoluorganizátormi tejto témy, či schválenie slovenskej kooperácie má reálnu nádej

na úspech, resp. či podpora generálneho sekretára prof. Roberta Haldera je dostatočnou zárukou toho, že naše kooperácia pri tejto téme bude pre ostatných prijateľná. M. Zemko je toho názoru, že téma Viedenského kongresu je celkom iste zaujímavá a aj dôležitá, ale nazdáva sa, že aj rok 1914 má pre svetové dejiny rovnaký, ak nie väčší význam. Prichádzajú už aj informácie o tom, že sa budú organizovať konferencie o 1. svetovej vojne, čo je signálom, že medzi historikmi táto téma rezonuje. B. Ferenčuhová podotkla, že v roku 2014 by sa mala v Sarajeve konať konferencia na túto tému, ale zatiaľ nedisponuje ďalšími podrobnejšími informáciami. K téme spoluorganizovania kongresovej témy sa vyjadrila aj Dr. Ivaničková. Stotožnila sa s názorom, ktorí vyjadrili aj ostatní členovia komitétu, že ak sa SNKH podarí participovať na organizovaní témy a ak slovenský národný komitét bude v propozíciách uvedený ako spoluorganizátor, bude to pre slovenskú historiografiu nesporným úspechom. Podotkla, že v minulosti mnohé národné komitéty prejavovali záujem participovať na téme svetových kongresov, ale neúspešne. Podporila snahu SNKH s tým, že slovenský národný komitét by sa mal obrátiť na organizátorov so žiadosťou, aby bol oficiálne uvedený ako spoluorganizátor. Členovia SNKH jednomyselne podporili myšlienku, aby sa SNKH uchádzal o možnosť spoluorganizovať tému.

Účasť SNKH na svetovom kongrese historikov je už dlhodobo v centre pozornosti komitétu historikov. Riaditeľ HÚ SAV S. Michálek apeloval aj na technickú pripravenosť, pomocou ktorej by sa slovenskí historici prezentovali na kongrese. Po skúsenostiach z minulosti sa treba zamyslieť nad prípravou CD nosičov s referátmi. Ak by sa táto idea stretla aj tentokrát s kladnou odozvou, treba už teraz zostaviť kolektív, ktorý by koordinoval autorov jednotlivých príspevkov. Navrhol taktiež, že pri príprave CD, ako propagačného materiálu by bolo vhodné využiť aj najnovšiu publikáciu Š. Šutaja. Vzhľadom na to, že by išlo o proagáciu slovenskej vedy na svetovom kongrese, treba už teraz hľadať prostriedky, ktoré by kryli náklady na jeho zhotovenie. Treba veľmi zodpovedne kalkulovať s financiami, využívať pritom granty a zapojiť do propagácie všetky pracoviská. E. Ivaničková podotkla, že minulé prax s CD nosičmi sa osvedčila a preto treba túto možnosť znova využiť. B. Ferenčuhová sa podujala, že môže poskytnúť charakteristiky tém, z ktorých by si záujemcovia mohli vybrať. Podotkla tiež, že účasť na svetovom kongrese historikov a príprava CD nosiča na témy kongresu sú dve veci. Na kongres môže ísť každý kto sa prihlási a má prostriedky na hradenie výdavkov, ktoré sú s vycestovaním spojené, a do CD nosiča môže prispieť každý, kto sa touto témou zaoberá a nemusí pritom vycestovať do Jnanu.

Záver k bodu 1: Členovia SNKH zobrali na vedomie informáciu predsedníčky SNKH Dr. Ferenčuhovej o prípravách na svetový kongres historikov v Jinane. Vyjadrili sa ku kooperácii SNKH v prípravách svetového kongresu a zaoberali sa aj podrobnosťami týkajúcimi sa propagácie slovenskej vedy v rámci nadchádzajúceho svetového kongresu historikov.

K bodu 2:

Prítomní predsedovia jednotlivých bilaterálnych komisií referovali o činnosti komisií za uplynulé obdobie. Všetky správy o činnosti bilaterálnych komisií budú k dispozícii na webovej stránke. Zástupkyňa slovenskej časti slovensko-ruskej komisie D. Kodajová sa zmienila o niektorých zmenách, ktoré nastali v ruskej časti komisie, ako aj o konferenciách, ktoré sa v uplynulom období uskutočnili.

Predseda slovenskej časti česko-slovenskej komisie historikov I. Kamenec zhrnul činnosť komisie za uplynulých 20 rokov. Podujatia, ktoré sa konajú pod záštitou komisie majú už dlhoročnú tradíciu a sú veľmi dobre zapísané v povedomí historikov v oboch častiach bývalej republiky. Komisie prešli niektorými personálnymi zmenami. I. Kamenec predložil SNKH návrh na vymenovanie vedeckej pracovníčky HÚ SAV J. Rogul'ovej na funkciu tajomníčky komisie, čo SNKH akceptoval. Predseda komisie zároveň informoval o finančných ťažkostiach, ktoré ohrozujú vydávanie Česko-slovenskej ročenky, publikácie s dlhoročnou tradíciou. Ročenka bola dosiaľ financovaná vďaka grantu z českej strany. Napriek tomu, že česká strana tento rok grant nezískala, Predsedníctvo ČAV zabezpečilo polovicu z predpokladanej sumy na vydávanie ročenky s predstavou, že rovnako zareaguje aj Predsedníctvo SAV. Riaditeľ HÚ SAV a člen SNKH S. Michálek sa jednoznačne prikláňa za kontinuitu vo vydávaní ročenky a navrhol niekoľko možností na jej záchranu. Z diskusie, ktorá sa na túto tému rozpútala vyplýva, že ročenka nesmie zaniknúť pre finančné problémy a že sa budú hľadať spôsoby na získanie finančných prostriedkov (granty nielen na úrovni SAV, ale aj Ministerstva kultúry a ostatných inštitúcií, ktoré disponujú financiami určenými na podporu kultúry a vzdelania.) Je však podmienkou, aby projekty so žiadosťami o poskytnutie financií boli vypracované na profesionálnej úrovni.

Správu o činnosti slovensko-česko-nemeckej komisie podala aj E. Ivaničková, predsedkyňa slovenskej časti komisie. Zdôraznila v nej podiel mladých slovenských historikov na organizovaní medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala v Bratislave. Nasledujúca s témou Migrácia, utečenci a prenasledovanie v 20. storočí sa bude organizovať v Nemecku.

Vydávanie zborníkov z konferencií je taktiež ohrozené, a to vzhľadom na nedostatok financií, ktoré poskytuje slovenské MZV.

Správu o činnosti slovensko-rumunskej komisie ujoji. Predseda slovenskej časti podá informáciu na túto tému písomne.

Podľa správy o činnosti predsedu slovenskej časti slovensko-maďarskej komisie Š. Šutaja práca komisie v posledných rokoch bola vyčerpávajúca. Pripravovala sa spoločná učebnica s paralelnými slovenskými aj maďarskými textami. Pripravili ich Š. Šutaj, G. Dudeková, I. Mrva, V. Kratochvíl, T. Lengyelová, J. Lukačka, V. Segeš a P. Zelenák. MZV podporuje skôr mladých historikov. Bude potrebné dať v priestor najmä im. Komisia má problémy so zabezpečením financií na svoju činnosť.

Prítomní v diskusii vyjadrili uznanie predsedovi a členom slovenskej časti za bohaté výsledky práce.

Správu o problematike činnosti ukrajinskej komisie podal S. Gajdoš. Podľa neho táto komisia reálne neexistuje, pretože naráža na administratívne problémy v Kyjeve. Informoval však aj o bohatej spolupráci Spoločenskovedného ústavu SAV a Prešovskej univerzity s univerzitami a vedeckými ústavmi v Užhodore, ktorá sa rozvíja na základe bilaterálnej spolupráce či v rámci spoločných projektov.

O činnosti slovensko-ruskej komisie informovala D. Kodajová. Správu o činnosti slovensko-poľskej komisie odovzdá jej predseda D. Segeš písomne.

Dr. Ferenčuhová informovala o type spolupráce slovenských, českých a francúzskych historikov, o vydanej publikácii Biografia a historiografia a o konferencii Mediátori a miesta kultúrnej mediácie medzi Francúzskom a strednou Európou, ktorá je naplánovaná na október 2013.

Záver k bodu 2: Práci komisii a ich zloženiu treba venovať stálu pozornosť. Od všetkých predsedov bilaterálnych komisií treba žiadať písomnú správu o činnosti. Na najbližšom zasadnutí sa SNKH musí zaoberať návrhom S. Mičeva na podstatnú zmenu zloženia slovensko-rumunskej komisie.

Bratislava, 15.2.2013

Zapísali: K. Hradská a B. Ferenčuhová

